

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Norske banker og kredittforetak

Likviditet og soliditet

1. kvartal 2020

DATO:
18.06.2020

Innhold

1 HOVEDINNTRYKK	3
2 LIKVIDITETSRISIKO.....	4
2.1 Situasjonen i penge- og kapitalmarkedene	4
2.2 Likviditetsreserven (LCR).....	5
2.3 Stabil finansiering (NSFR)	6
3 SOLIDITET	8
3.1 Kapitaldekning	8
3.2 Uvektet kjernekapitalandel/ren kjernekapitalandel.....	10

1 Hovedinntrykk

Norske banker hadde god tilgang på kort og lang finansiering i første halvdel av første kvartal 2020. I andre halvdel av kvartalet ble tilgangen på ny finansiering begrenset som følge av COVID-19. Kraftige tiltak i penge- og finanspolitikken i mange land bidro etter hvert til å stabilisere finansieringsmarkedene, men risikopåslagene var ved utgangen av mai fortsatt på høyere nivåer enn i første halvdel av kvartalet.

Likviditetsreserven (LCR) for bankene samlet sett var 138 prosent ved utgangen av første kvartal 2020. Finanstilsynet kunngjorde 12. mars at foretakene har anledning til å bruke likviditetsreserven til å dekke likviditetsutgang i den pågående situasjonen¹. Rapporteringen av LCR til Finanstilsynet viser foreløpig at foretakene i liten grad har gjort dette og ved utgangen av første kvartal oppfylte alle banker og kredittforetak minstekravene til LCR, både samlet, i norske kroner og i andre signifikante valutaer.

Andelen stabil finansiering (NSFR) for bankene samlet sett var 115 prosent ved utgangen av første kvartal. Alle bankene hadde en NSFR på over 100 prosent.

Ved utgangen av første kvartal 2020 var bankenes samlede rene kjernekapitaldekning 17,4 prosent, opp 1,3 prosentpoeng fra samme tidspunkt i fjor. Økningen skyldes hovedsakelig forskriftsendringer som følge av innlemmelsen av EUs kapitalkravsregelverk (CRR/CRD IV) i EØS-avtalen. Sammenlignet med utgangen av 2019 var ren kjernekapitaldekning redusert med 0,6 prosentpoeng. Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) var 7,4 prosent, som er marginalt lavere enn samme tidspunkt i fjor. Uvektet ren kjernekapitalandel (ren kjernekapital i forhold til forvaltningskapital) var 7,6 prosent, ned et halvt prosentpoeng siste år.

Alle banker og kredittforetak oppfylte det samlede kapitalkravet ved utgangen av første kvartal 2020.

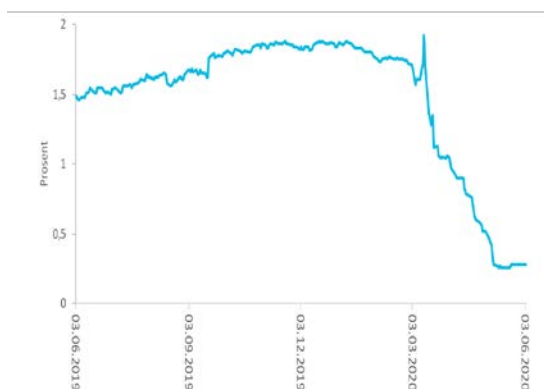
¹ <https://www.finanstilsynet.no/nyhetsarkiv/nyheter/2020/krav-til-likviditetsbuffer/>

2 Likviditetsrisiko

2.1 Situasjonen i penge- og kapitalmarkedene

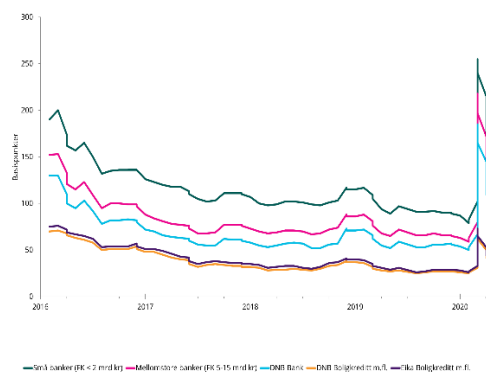
- I første halvdel av første kvartal 2020 var tilgangen på finansiering for norske banker og kredittforetak gjennom de internasjonale markedene å anse som normal for alle løpetider. Gjennom andre halvdel av kvartalet ble tilgangen på all ny finansiering stadig mindre tilgjengelig som følge av det eskalerende utbruddet av COVID-19 viruset. På et tidspunkt var markedet for finansiering lengre enn en måned fraværende for alle banker, også de norske. Kraftige tiltak i finans- og pengepolitikken i mange land bidro til å stabilisere finansieringsmarkedene, først for korte løpetider og ved slutten av kvartalet for lengre løpetider.
- Pengemarkedsrenten, målt ved 3 måneders NIBOR, falt med 1,56 prosentpoeng fra årsslutt 2019 til 3. juni 2020, se figur 2.1. Norges Bank har kuttet styringsrenten med 1,5 prosentpoeng, fordelt på tre rentekutt etter 12. mars, og pengemarkedsrenten har falt i takt med dette.
- Risikopåslagene på obligasjonsfinansiering var lave i første halvdel av kvartalet, men økte kraftig i takt med det utbruddet av COVID-19. Risikopåslagene på obligasjonene var i midten av mars på nivåer som ikke har vært sett siden finanskrisen høsten 2008, se figur 2.2. Risikopåslagene har senere falt. Reverseringen av økte risikopåslag har skjedd raskere enn hva som var tilfellet under finanskrisen, men er fremdeles høye sammenlignet med første halvdel av kvartalet.

Figur 2.1 Pengemarkedsrente (3 mnd. NIBOR) t.o.m. 3.6.2020

Kilde: Oslo Børs

Figur 2.2 Indikative påslag for seniorobligasjoner og OMF, 5 år mot 3 mnd. NIBOR. T.o.m. uke 21 2020.

Kilde: DNB Markets

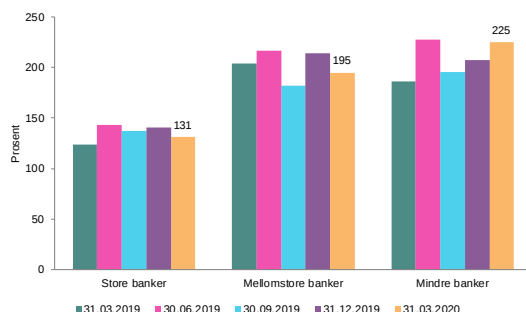
2.2 Likviditetsreserven (LCR)

Finanstilsynet kunngjorde 12. mars at foretakene har anledning til å bruke likviditetsreserven til å dekke likviditetsutgang i den pågående situasjonen. Rapporteringen av LCR til Finanstilsynet viser foreløpig at foretakene i liten grad har gjort dette.

Total-LCR

- Ved utgangen av første kvartal 2020 oppfylte alle bankene og kredittforetakene minstekravet til total-LCR.
- Samlet sett for bankene var total-LCR 138 prosent ved utgangen av første kvartal. Dette er en nedgang på 12 prosentpoeng fra kvartalet før, men høyere enn i første kvartal 2019.
- Total-LCR ble redusert for de store og mellomstore bankene i første kvartal 2020, mens den økte for de mindre bankene, se figur 2.3. Reduksjonen i LCR for de store og de mellomstore bankene skyldes en økning i nettoutbetalingene, mens økningen i LCR for de mindre bankene er drevet av en reduksjon i nettoutbetalinger. De store bankene hadde en kraftig økning i likvide eiendeler som motvirker mye av effekten fra økningen i nettoutbetalinger, se figur 2.4.

Figur 2.3: Total-LCR, vektet gj.snitt.

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.4: Endring i total-LCR i siste kvartal, dekomponert

Kilde: Finanstilsynet

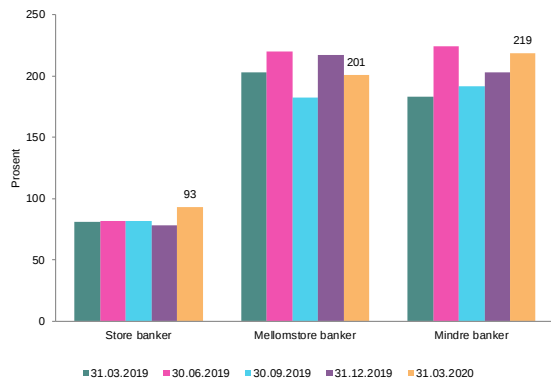
LCR i norske kroner og andre signifikante valutaer

- Alle foretak som er omfattet av minstekravet til LCR i NOK og andre signifikante valutaer, oppfylte disse ved utgangen av første kvartal 2020.
- LCR i NOK var 106 prosent for bankene samlet sett, en økning på 9 prosentpoeng fra fjerde kvartal 2019. LCR i NOK økte for store og mindre banker, og sank for mellomstore banker, se figur 2.5.
- For øvrige signifikante valutaer er LCR godt over minstekravet for alle de tre gruppene, se figur 2.6.

Figur 2.5: NOK-LCR, vektet gj.snitt

Figur 2.6: LCR i andre signifikante valutaer enn NOK, 31.03.2020

Likviditet og soliditet

Kilde: Finanstilsynet

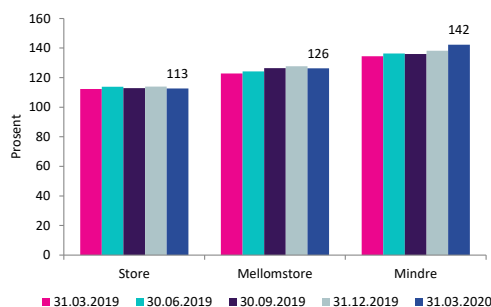
Kilde: Finanstilsynet

2.3 Stabil finansiering (NSFR)

Total-NSFR

- Andelen stabil finansiering (NSFR) for bankene samlet sett har holdt seg på et stabilt nivå de siste kvartalene, og var ved utgangen av første kvartal 118 prosent.
- NSFR ble redusert sammenlignet med forrige kvartal for mellomstore og store banker, se figur 2.7. For mindre banker økte NSFR.
- I endringene av CRR/ CRD IV som ble vedtatt i EU i mai 2019 inngår et bindende minstekrav for NSFR på 100 prosent. Minstekravet er foreløpig ikke innført i Norge.
- Ved utgangen av første kvartal 2020 hadde alle bankene en NSFR over 100 prosent.

Figur 2.7: Total NSFR, vektet gjennomsnitt

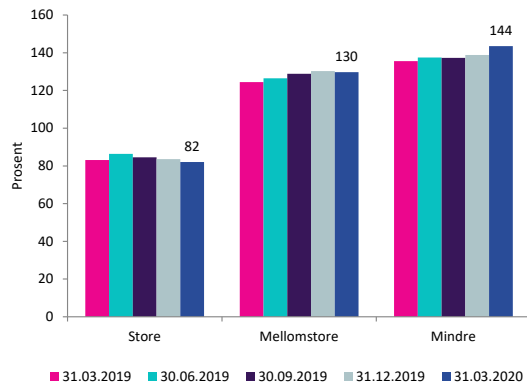
Kilde: Finanstilsynet

NSFR i norske kroner og andre signifikante valutaer

- Ved utgangen av første kvartal 2020 var NSFR i norske kroner 99 prosent for bankene samlet sett.
- For gruppen av store banker er NSFR redusert med to prosentpoeng fra forrige kvartal, for mellomstore banker er NSFR omtrent uendret og for mindre banker har NSFR økt fem prosentpoeng, se figur 2.8.

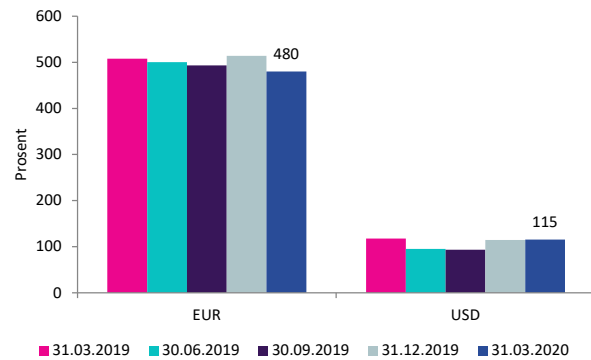
- Ved utgangen av fjerde kvartal har 13 banker euro som signifikant valuta. Det vektete gjennomsnittet av NSFR i euro for disse bankene samlet var 480 prosent ved utgangen av første kvartal 2020, se figur 2.9.

Figur 2.8: NSFR i NOK, vektet gj.snitt

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.9: NSFR i EUR og USD

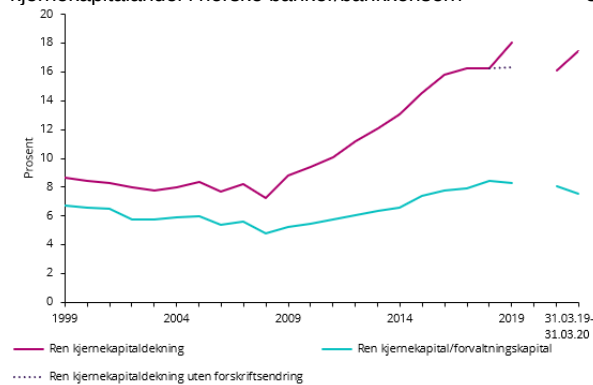
Kilde: Finanstilsynet

3 Soliditet

3.1 Kapitaldekning

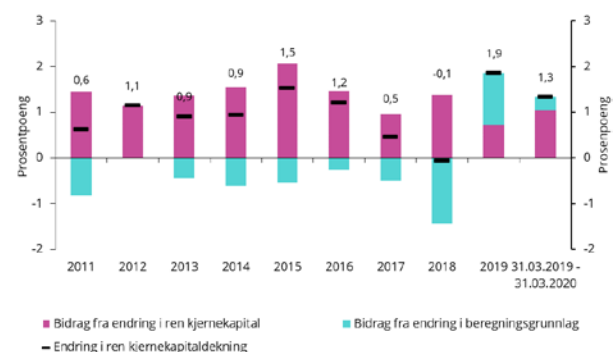
- Alle banker og kredittforetak oppfylte det samlede kapitalkravet ved utgangen av første kvartal 2020.
- Bankenes samlede rene kjernekapitaldekning, beregnet som vektet gjennomsnitt, var 17,4 prosent ved utgangen av første kvartal 2020, se figur 3.1. Dette tilsvarer en økning på 1,3 prosentpoeng sammenlignet med samme tidspunkt i fjor.
- Siden utgangen av 2019 har ren kjernekapitaldekning samlet sett falt med 0,6 prosentpoeng. Nedgangen fra årsskiftet forklares av økt beregningsgrunnlag, blant annet som følge av svekket kronekurs.
- Økningen i ren kjernekapitaldekning fra samme periode i fjor skyldes hovedsakelig endringer av norske kapitalkrav som følge av at EUs kapitalkravsregelverk (CRR/CRD IV) ble innlemmet i EØS-avtalen. Regelverket ble satt i kraft med virkning fra 31. desember 2019, og medførte at Basel 1-gulvet ble opphevet og bankenes kapitalkrav for utlån til små og mellomstore bedrifter ble redusert ("SMB-rabatten").
- Regelverksendringene har resultert i en betydelig reduksjon i bankenes risikovektede beregningsgrunnlag, se figur 3.2. Samlet beregningsgrunnlag utgjorde 43 prosent av samlet forvaltningskapital ved utgangen av første kvartal 2020, se figur 3.3.

Figur 3.1 Ren kjernekapitaldekning og uvektet ren kjernekapitalandel i norske banker/bankkonsern

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.2 Endringer i ren kjernekapitaldekning i samtlige banker/bankkonsern (dekomponert)

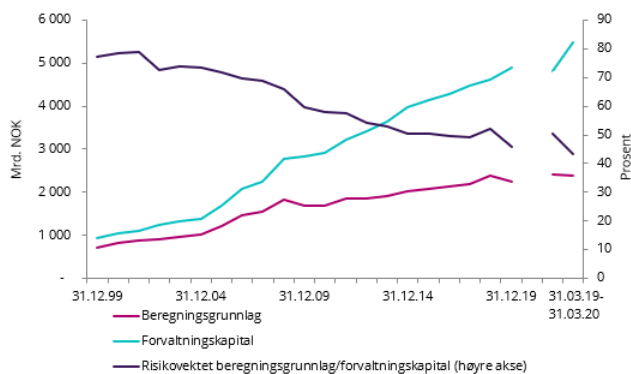

Kilde: Finanstilsynet

- For gruppene av store og mellomstore banker var økningen i ren kjernekapitaldekning fra samme periode året før på henholdsvis 1,2 og 1,5 prosentpoeng, se figur 3.4. Mindre banker hadde en økning på rundt 1,8 prosentpoeng. Forskriftsendringer medførte isolert sett en økning i ren kjernekapitaldekning på omtrent 0,7 prosentpoeng for både mindre og mellomstore banker, og 2,0 prosentpoeng for store banker. Sparebank 1 SR-Bank var den eneste av de største bankene som økte ren kjernekapitaldekning fra utgangen av 2019 til utgangen av første kvartal 2020, se figur 3.5.

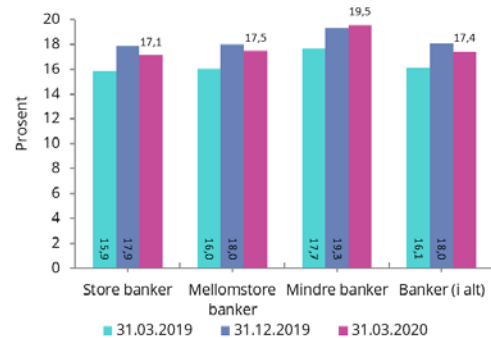
- Kredittforetakenes² samlede rene kjernekapitaldekning var på 21,9 prosent, opp 3,0 prosentpoeng fra samme tidspunkt i fjor. Sammenlignet med utgangen av 2019 ble ren kjernekapitaldekning redusert med 1,7 prosentpoeng.
- Kommunalbanken, som er ansettes som et systemviktig foretak, hadde en ren kjernekapitaldekning på 16,5 prosent ved utgangen av første kvartal 2020. Dette er 0,5 prosentpoeng lavere enn på samme tidspunkt i fjor og en reduksjon på 0,9 prosentpoeng fra utgangen av 2019.

Figur 3.3: Risikovektet beregningsgrunnlag og forvaltningskapital i norske banker/bankkonsern

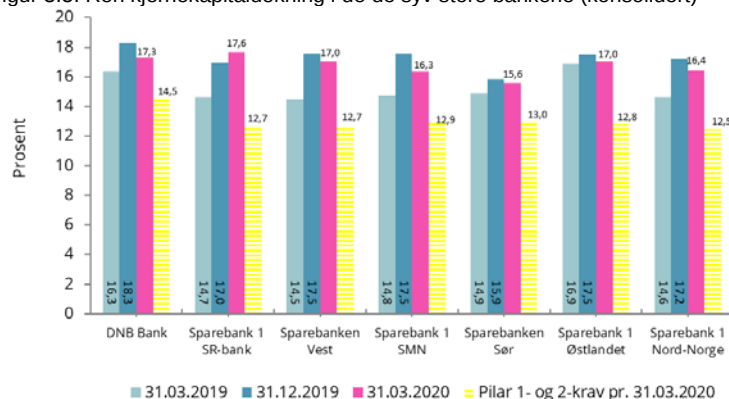
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.4: Ren kjernekapitaldekning i norske banker/bankkonsern

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.5: Ren kjernekapitaldekning i de de syv store bankene (konsolidert)

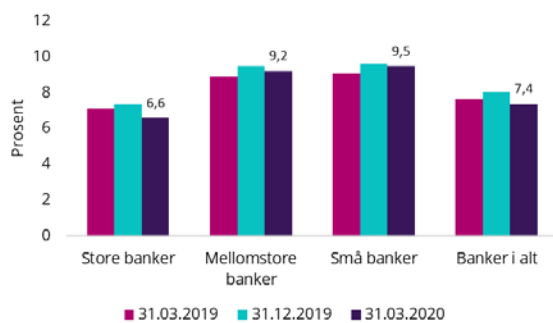
Kilde: Finanstilsynet

² Samtlige kredittforetak på solonivå.

3.2 Uvektet kjernekapitalandel/ren kjernekapitalandel

- Uvektet kjernekapitalandel samlet for norske banker var på 7,4 prosent ved utgangen av første kvartal 2020, ned fra henholdsvis 8,0 og 7,6 prosent ved utgangen av forrige kvartal og utgangen av første kvartal 2019, se figur 3.6. Reduksjonen kan i stor grad forklares av økt eksponeringsmål i bankene som følge av valutakursendringer og økte sentralbankinnskudd.
- Alle banker og kredittforetak oppfylte kravet til uvektet kjernekapitalandel.
- Uvektet ren kjernekapitalandel (ren kjernekapital i forhold til forvaltningskapital) var på 7,6 prosent ved utgangen av første kvartal 2020, ned et halvt prosentpoeng fra samme tidspunkt i fjor.
- Kredittforetakenes uvektede rene kjernekapitalandel var på 5,2 prosent, som er en reduksjon på 0,9 prosentpoeng sammenlignet med første kvartal 2019.

Figur 3.6: Uvektet kjernekapitalandel i norske banker/bankkonsern

Kilde: Finanstilsynet